

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 12228/2024
20.03.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић, Зорана Хацића, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Блажа Менковић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Лесковцу, ради накнаде имовинске штете, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Вишег суда у Лесковцу Гжрр 885/23 од 11.03.2024. године, у седници одржаној 20.03.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Вишег суда у Лесковцу Гжрр 885/23 од 11.03.2024. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Вишег суда у Лесковцу Гжрр 885/23 од 11.03.2024. године и пресуда Основног суда у Лесковцу Прр1 368/2020 од 25.09.2023. године тако што се **УСВАЈА**, као основан, тужбени захтев и **ОБАВЕЗУЈЕ** тужена да тужиљи на име накнаде имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року у предмету Основног суда у Лесковцу утврђене решењем Р4И. 273/2019 од 03.10.2019. године, исправљеног решењем Р4И. 273/19 од 06.12.2019. године, на име потраживања по основу извршне исправе – пресуде Основног суда у Лесковцу П1 120/2012 од 11.10.2013. године и пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 3622/14 од 04.12.2014. године, исплати штету у виду разлике у мање исплаћеној заради за период од 01.06.2007. године до 31.03.2011. године, главни дуг у укупном износу од 219.688,44 динара и то: за јун 2007. године 6.469,44 динара, за јул 2007. године 30.585,80 динара, за август 2007. године 28.033,57 динара, за септембар 2007. године 29.852,77 динара, за октобар 2007. године 31.040,77 динара, за новембар 2007. године 33.085,93 динара, за децембар 2007. године 11.084,32 динара, за децембар 2010. године 21.428,65 динара, за јануар 2011. године 13.066,29 динара, за фебруар 2011. године 13.521,69 динара и за март 2011. године 1.519,22 динара, све са законском затезном каматом од последњег дана у месецу за претходни месец до исплате, као и трошкове парничног поступка од 70.960,00 динара и трошкове извршног поступка од 51.363,42 динара са законском затезном каматом од пресуђења до исплате и **ОДБИЈА** захтев тужене за накнаду трошкова поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиљи накнади трошкове целог поступка од 232.968,85 динара, у року од осам дана.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лесковцу Прр1 368/2020 од 25.09.2023. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужена да тужиљи на име накнаде имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року у предмету Основног суда у Лесковцу утврђене решењем Р4И. 273/2019 од 03.10.2019. године, исправљеног решењем Р4И. 273/19 од 06.12.2019. године, на име потраживања по основи извршне исправе – пресуде Основног суда у Лесковцу П1 120/2012 од 11.10.2013. године и пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 3622/14 од 04.12.2014. године, исплати штету у виду разлике у мање исплаћеној заради за период од 01.06.2007. године до 31.03.2011. године, главни дуг у укупном износу од 219.688,44 динара, према појединачно опредељеним месечним износима, све са законском затезном каматом од последњег дана у месецу за претходни месец до исплате, као и трошкове парничног поступка од 70.960,00 динара и трошкове извршног поступка од 51.363,42 динара са законском затезном каматом од пресуђења до исплате. Ставом другим изреке, обавезана је тужиља да туженој на име парничних трошкова исплати 13.500,00 динара.

Пресудом Вишег суда у Лесковцу Гжрр 885/23 од 11.03.2024. године одбијена је, као неоснована, жалба тужиље и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиља је изјавила благовремено ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, с предлогом да се о ревизији одлучи као изузетно дозвољеној на основу члана 404. Закона о парничном поступку.

По оцени Врховног суда, испуњени су услови за одлучивање о ревизији тужиље, као изузетно дозвољеној, ради уједначавања судске праксе, на основу члана 404. став 1. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23), па је одлучено као у ставу првом изреке.

Врховни суд је испитао правилност побијане пресуде, применом члана 408. ЗПП и утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка прописана одредбом члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању на коме је заснована побијана одлука, решењем Основног суда у Лесковцу Р4И. 273/19 од 03.10.2019. године, исправљеним решењем Р4И. 273/19 од 06.12.2019. године, усвојен је приговор за убрзање поступка предлагача, овде тужиље и утврђено да је у предмету који се водио пред Основним судом

у Лесковцу Ии. 2164/15 и у предмету јавног извршитеља Александре Антић из ... Ии 841/15, повређено право на суђење у разумном року и наложено Јавном извршитељу Александри Антић да у року од четири месеца предузме све законом предузете мере ради делотворног убрзања поступка којим ће се одредити средства извршења те да спроведе односно реализује извршење и окончати извршни поступак.

Пуномоћник извршног повериоца, овде тужиле, је 31.03.2015. године поднео јавном извршитељу предлог за спровођење извршења на основу решења о извршењу Основног суда у Лесковцу Ии. 2164/15 од 26.03.2015. године. Закључком јавног извршитеља ИИ. 841/15 од 01.04.2015. године одређено је спровођење извршења одређеног решењем о извршењу Основног суда у Лесковцу Ии. 2164/15 од 26.03.2015. године, ради наплате новчаног потраживања на име разлике у мање исплаћеној заради, главног дуга од укупно 219.688,44 динара, одређеног према појединачним месечним износима за јун, јул, август, септембар, октобар, новембар и децембар месец 2007. године, за децембар 2010. године и јануар, фебруар и март 2011. године, ради наплате трошкове парничног поступка од 70.960,00 динара и трошкова извршног поступка од 51.363,42 динара, преносом новчаних средстава са рачуна извршног дужника Дома здравља Лесковац на рачун јавног извршитеља и наложено НБС - Одељењу за пријем, контролу и унос основа и налога Крагујевац да новчане износе за које је одређено извршење пренесе са рачуна извршног дужника на рачун извршитеља. Предметно потраживање није наплаћено.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев, уз закључак да, без обзира што је решењем Основног суда у Лесковцу утврђена повреда права на суђење у разумном року у извршном поступку, јер се предмет извршења у коме је тужилци утврђена повреда права на суђење у разумном року налази код Јавног извршитеља који није буџетски корисник, а не код суда, тужена не може бити обавезана да накнади штету у конкретном случају по одредбама Закона о заштити права на суђење у разумном року.

Врховни суд је оценио да су нижестепени судови погрешно применили материјално право.

Законом о заштити права на суђење у разумном року прописано је да право на суђење у разумном року има свака странка у судском поступку што укључује и извршни поступак (члан 2. став 1.). Законом о извршењу и обезбеђењу („Службени гласник РС“ бр. 31/11 ... 139/14) који се у конкретном случају примењује сходно члану 545. важећег Закона о извршењу и обезбеђењу, одређено је да се поступак извршења и обезбеђења покрене на предлог извршног повериоца или по службеној дужности, када је то законом одређено и да извршење и обезбеђење одређује суд ако овим законом није друкчије одређено, а спроводи га суд или извршитељ (члан 2.), при чему је извршитељ физичко лице које именује министар надлежан за правосуђење да у статусу службеног лица спроводи извршење у границама решења о извршењу и врши друга овлашћења која су му овим законом поверена (члан 11. тачка 8.). Странке и учесник у поступку могу захтевати од суда односно извршитеља да отклоне неправилности учињене у току и поводом

спровођења извршења, да се ако извршитељ не поступи по захтеву из става 1. овог члана у року од пет радних дана странка или учесник у поступку обратиће се надлежном суду (члан 74.). Следом наведених одредаба поступак извршења је законом уређен поступак принудног остваривања потраживања који се по Закону о извршењу и обезбеђењу покреће на предлог извршног повериоца а спроводи га суд или јавни извршитељ, као повереник суда. Како јавни извршитељ поступа као повереник суда и како је суд овлашћен да отклања неправилности у раду јавног извршитеља, то се одговорност тужене чији је суд орган, у вези са немогућношћу наплате потраживања због дугог трајања извршног поступка заснива на чињеници да орган тужене није поступао у разумном року, због чега су, супротно становишту нижестепених судова, испуњени услови прописани Законом о заштити права на суђење у разумном року за објективну одговорност тужене, без обзира да ли извршење спроводи суд или га уместо суда, а у име државе спроводи јавни извршитељ.

Према члану 31. став 3. Закона о заштити права на суђење у разумном року одговорност Републике Србије за имовинску штету изазвану повредом права на суђење у разумном року је објективна. То значи да Република Србија одговара за материјалну штету насталу због потпуног или делимичног неизвршења правноснажних и извршних судских одлука, односно у стечају утврђених потраживања запослених из радног односа која су без њихове кривице остала неизвршена и у поступку стечаја вођеном над стечајним дужником са већинским друштвеним или државним капиталом, уз услов да је претходно утврђена повреда права на суђење у разумном року. У погледу извршних дужника који не спадају у напред наведену категорију, већ се ради о физичким лицима или правним лицима која нису основана на бази друштвеног или државног капитала, свакако је нужно утврђивати узрочнопоследичну везу, између повреде права на суђење у разумном року и ненаплаћеног потраживања, те утврђивати да је управо искључиви разлог немогућности наплате тих потраживања неадекватно поступање суда. Нужно је доказати да је дужник у тренутку покретања поступка за наплату имао довољно новчаних средстава у имовини и да је поштујући редослед исплате могао да се наплати да је суд ефикасно поступао и предузимао делотворне радње у циљу наплате прописане одговарајућим законом о извршењу („Закључак о одговорности Републике Србије за накнаду материјалне штете настале због неизвршења правноснажних судских одлука“ допуњен на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда одржаној 27.09.2019. године). У конкретном случају, тужиља није била у могућности да наплати своје потраживање из радног односа по правноснажним и извршним судским одлукама према свом послодавцу, у извршном поступку, због чега је утврђена повреда права на суђење у разумном року у том поступку, па је тужена у обавези да тужиљи накнади имовинску штету у висини ненаплаћеног новчаног потраживања (глави дуг, камата и трошкови извршног поступка).

Тужиља је успела у поступку по ревизији, па јој на основу члана 165. став 2. у вези члана 163. став 2, 153. став 1. и 154. став 2. ЗПП, према опредељеном захтеву, припадају трошкови целог поступка и то: за састав тужбе пуномоћника адвоката 13.500,00 динара, за заступање на два одржана рочишта по 18.000,00 динара и шест неодржаних рочишта 11.250,00 динара, за састав жалбе 18.000,00 динара и за састав ревизије 27.000,00 динара,

према важећој Адвокатској тарифи („Службени гласник РС“ бр. 43/23 од 26.05.2023. године), као и за судске таксе на ревизију 28.387,54 динара и одлуку по ревизији 42.581,31 динара према Закону о судским таксама („Службени гласник РС“ бр. 28/94, 53/95...95/18).

Из наведених разлога, на основу члана 416. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу другом и трећем изреке.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**